

СВОБОДА

РАЙСЬКИЙ ЛІСТВИК

UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОБОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ПРІСЦЕНТ

РІК XXXI

Число 206

Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 5 вересня, 1923.

РІК XXXI

No. 206. Jersey City, N. J., Wednesday, September 5, 1923.

THREE CENTS

ВСІ МАЙНЕРИ ВІЙШЛИ

НА СТРАЙК ЯК ОДИН

І АРИСБ'ЮРГ, Паї, 1. вересня. — В усіх копалинах твердого вугля настав повний страйк праці. Донесення з усіх копалин доводять, що майнери твердого вугля вийшли на страйк до одного. На страйках знаходяться тепер отже до 158,000 майнерів. Остало в майнах всього 4,000 робітників, які мають удержувати копалини перед заливом води та тим подібним знищенням. Вийшли вони з копалин, очевидно, за згодою майнерської юнії.

КОНФЕРЕНЦІЇ ВЕДУТЬСЯ ДАЛІ

І АРИСБ'ЮРГ, Паї, 2. вересня. — Конференція між представниками властителей копалин твердого вугля та представниками майнерської юнії в справі палатого, майнерського страйку ведуться далі, але ще не довели до ніякого висладу, хоча Піншо, губернатор штату Пенсильванія, задоволений з їх переговорів.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПІДПЕРЖУЄ СТРАЙК МАЙНЕРІВ

ВАШІНГТОН, 2. вересня. — Самуель Гемперс, голова Американської Федерації Праці, вислав іменем цієї організації телеграму до Джона Луїса, голови майнерської юнії, повідомляючи його, що Американська Федерація Праці, буди підтримувати страйк майнерів твердого вугля, асею моральною та матеріальною силою, що її стоїть до розпорядженості.

МАЙНЕРИ МЯГКОГО ВУГЛЯ ЗА ПОМІЧНИМ СТРАЙКОМ

НАКСИВІЛ, Тенесі, 2. вересня. — Майнери других вуглевих піль не перестають говорити про потребу викликати страйку для симуляції з майнерами твердого вугля. Ось так, приміром, 18,000 майнерів з копалин в стеях Кентакі та Тенесі намагаються на свої юнії, щоб викликати тепер страйк, бо сю хвилю вважають за відповідну для вимушення на властителей признання своєї юнії.

ПЛАН ЗАБОРОНИ СТРАЙКІВ

САФЕРН, Нью Йорк, 3. вересня. — Др. Констана, бувший комендер здоров'я міста Нью Йорку, а тепер сенатор до конгресу, заявив публично, що він виготовляє начерк закону, забороняючого страйки в удеглевих промислах, який він дамає виступити на найближчій засіданню конгресу.

План його має полягати на примушуванні майнерської юнії та властителей копалин вугля вести зі собою переговори в усіх спірних питаннях.

СОЦІАЛІСТИЧНИЙ КОНГРЕСМЕН НА КОНФЕРЕНЦІЇ З ПРЕЗИДЕНТОМ

ВАШІНГТОН, 1. вересня. — Соціалістичний конгресмен Віктор Бергер, котрий заступав в палаті послів один округ Вісконсини, повернувшись недавно з Європи, відбув дозвіл конференцію з президентом Куліджом.

На конференції говорили про положення в Європі, поміцуючи політичних вважати та вуглеву ситуацію. Коли розмова зійшла на прогібність, Бергер мав заявити президенту, що він не вважає питання прогібності певним питанням американської політики, бо на його думку нема ніякого способу заради зняття цієї закор. Найближчий конгрес буде мати багато знайдено пильних справ до положення, щобі думати про прогібність. Мимо цього Бергер не признає себе прогібіоністом: він вважає себе „жордим“, ба навіть має сказати автору прогібіоністського закону Волдстоу, що ціла біда з його законом така, що він замишує в Америці 8 великих броварів, а розворів 80,000, марків.

ЗА ЗАМКНЕННЯ ІМІГРАЦІЇ НА 5 ЛІТ

ІНДІАНОПОЛІС, Індіана, 2. вересня. — Американізаційний Комітет Американського Лігеру виступив за проєктом законної заборони імміграції з Європи на цілих п'ять літ.

СВЯТОЧНИЙ ВІДКЛИК МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІЇ

ІНДІАНОПОЛІС, 2. вересня. — Майнерська шкля вислала до американських робітників заяву з приводу урядового „сая та праці“, в котрій говориться, що в останній розі організовані робітники показали підприємцям, що робітничка організація є твердою основою, якої ніхто не сміє ігнорувати. Американські організовані робітники переконані, що американський публичний опінію, що єдиним способом для удержання мира в фабриках та майнах є поводитися справедливо з робітниками.

ТІСЯЧІ ІМІГРАНТІВ ПРИТІКАЛИ ЗА СКОРО

НЬО ЙОРК, 2. вересня. — На цілкові кораблях, що їхали з незвичайною швидкістю, щобі першими висадити свій ладунок іммігранти на американську сушу, мусіло жалувати на море, поки не почнется новий приплив для іммігрантської юнії.

НОВОЧАСНА ЛОВЛЯ

НЬО ЙОРК, 3. вересня. — Прогібіційні урядові підказки на морю лаві скорі люди з ладунок горілки вартості 50,000 доларів. Замість це стівівали, треба було за ними гнатися 10 миль.

АМЕРИКА НА ДОПОМОГУ ЖЕРТВАМ ЯПАНСЬКОГО ЗЕМЛЕТРЯСІННЯ

ВАШІНГТОН, 3. вересня. — Президент Кулідж видав нині через департаменту стейту заміток до американського народу складати жертви на допомогу жертвам трагедії землі в Японії. Різночасно уряд призначив своїх азійських флотів виступити. Їхати з усім припасами до пошкоджених землетрусом околиць Япону. Американський Червоний Хрест розпочав ратуночку являю, даючи на сім піль відразу 110 мільйонів доларів.

ЩО ЗАБИЛО ГАРДІНГІ?

В американських газетах по'явилася була недавно вістка деяких лікарів, приписують смерть Гардінга їдежною консервованого мяса. Очирядно, така кепська слава для м'ясних консерв обійшла до жирного фабрикантів консерв, і їх товариство віднеслося, незалежно до дра. Смердя, домашнього лікаря президента Гардінга, з просьбою, щобі він з'явив, чи се правда. Др. Соєр тепер оповіше публично свій лист до то. відповість фабрикантів консерв, а втому він заперече чутку про смерть президента Гардінга головно від їдежних консервованого мяса.

СТАРА ШТУКА НЕ ВДАЛАСЯ З НОВОЧАСНИМ ПСОМ.

Перед поліційним судом у Вашингтоні знова розігрався звинувачення в Американських судах сцена з двома людьми, з котрих кожний себе проголошує власним собакою. Суддя, як се звичайно буває в таких случаях, знова попробував строї шутку: пустив собаку свободино, готов признати її тому, до кого собака піде. Та сим разом собака заявила: місце піти до позовника або пазовного, вона сіла коло судді. Треба було рішати справу переслухуючи свідки.

РИБАК ЗАГЛОМШЕНИЙ РИБОЮ.

Гельдінг Свесон, капітан рибачької лодки, належачої до Манска Фіш Ко. вивірився в питуванні з Манаскану, в Нью Джерзі на звичайну лодку риб. Ловля була дуже удача, і незадовго в сіті Свесона билосся п'ять величезних риб по рибі, заіслюї чіа назвею „туна“, а кожда штука важилася яких 1,400 фунтів. Капітан чувствився в сіті, бо вони зачірнули шнур на хвіст кожної риби, амі і відтак витягнути зі сіті в лодку. При тім роботі одна риба вдарилася його хвостом в живіт з такою силою, що капітанови товариші пращавали над ним цілий пів години. закінч. він пришов до парити.

„УКРАЇНІЗАЦІЯ“ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

Харківські „Вісти“ з дня 24. липня подають кореспонденцію з Деркачів, в якій пишеться, що голова Райвиконкому Т. Задніпровський, коли по до йому по підпису писмо по українськи, подер писмо, кажучи: „Прошу Вас не заводити тут шовінізму“.

СМЕРТЬ ЯІТЧА.

Дня 5. серпня помер у Відні найвизначніший сучасний славістичний філолог проф. Ватрослав Ягіч. Уродився 86 літ тому. Скінчив університет у Загребі, продовжив студії у Відні під проводом проф. Мільковича. Був одним з перших членів загребської Академії Наук і її секретарем. В р. 1871. вибрано його професором порівняльної філології в Оаєсі. В р. 1874. перейшов у Берлін на катедру славістичних наук. Там заснував вивідничий „Архів для славістичної філології“ (по німецьки), який він до останнього часу „Зголом перейшов у петербургський університет, а в р. 1885. заступив 70-тилього Мільковича у Відні де заглибився на катедрі славістики до смерті.

Українське наукове життя завдячує проф. Ягічеві дуже багато. З тіа його руки вийшла ціла низка вчених, які в розвиток наукової діяльності на Галицькій Україні відіграли визначну роль.

Покійник був дійсним членом багатьох Академій Наук, між їх і дійсним членом Наукового Т-ва ім. Шевченка (іменований 1903 р.) і почесним доктором багатьох університетів.

ПОХОРОН ПРОФ. ЯІТЧА.

Рада міністрів в Белград рішила поховати Ягіча на державний кошт, а доволі покійника визначити пенсію.

ЩО ЧИТАЮТЬ СЕЛЯНЕ В РОСІЇ.

В офіційальній „Правді“ є фелетон про пригоди комюжера представника „Лердажів літератури“ на продаж Селяне у відповіди на прозаїки: Лейна або Гоголя, і на загалюнки про божитиство або скотство — перевірять: папір: чи добрий будє на папірсі. Дівчата питають за „біблією“ поважні дядьки „літературні“ роблять більше вражіння ніж загалюнки. Велика французька революція, „Боротьба людини з природою або „Про кооперацію“.

До польських часописів доносять з Варшави, що справу позички для Польщі, яку в сумі 400 мільйонів франків ухвалив французький парламент відділяючи сенат до осінньої сесії. Та простанова французької сенату — коментує олоаційна преса — є симпатичною для теперішніх взаємин польського уряду до Франції і сідє п записати на карб, сучасність.

ПРИЧИНИ СУВОРОТІ ЗИМИ.

Вчений К. Абот добуває причину цього в охолодженню сонця. Як проказують астрофізици чимирі сонячних промінь, сонячна система на чотирі відсотки функціонує гірше ніж пере чим.

ЖИТТЯ ЗА СОБАКУ.

В міських шпиталі на Конні Арленд коло Нью Йорку вмирає 89-літ старік Френк Стробел, котрого побиває тяжко стрічкаря Ілдуш, вулицею, побачивши його, що його собака забігає перед стрічкаря. Не думаючи довго, старік кинувся ратувати собаку. Пса вартувала, але сам погна під віз та відіс так поважні ушкодження тла, що лікари не бачуть для нього рятунку.

ШТУЧНИЙ ДОШ.

Експерти американського метеорологічного бюро вважають радше з приводу шкриття способу уникнути штучний дощ при помочи аеропланів передчасною. Щобі штучно оросити один акр землі, треба зібрати і „розпрізнати“ 113 тон вогкості. „Штучний дощ“ можна визвати в лабораторії при помочи окремого приладу. Але щобі підняти с повітря вогкості, потрібну для аерозоні хоча би одної кв. милії, треба величезної сили і задання не під силу людини.

УКРАЇНЦІ-ВОЯКІВ ПРИНЕВОЛЮЮТЬ ХОДИТИ ДО КОСТЕЛА.

В польській артилерії в Золочеві служать більшість Українці з Білорусинів. Без уваги на те провадять їх у невіді і святя до костела, а ніколи до церкви.

ІНТЕЛІГЕНТНА ХРУВІЯДА.

З Городка пишуть нам: Дня 8 серпня відбувся в Городку похорон листарія Івана Курія Курія відносився до всего шч українське ворожо. на Українці доносив своїй власті, а свого сина осудив за те, що аступив до української армії. Без уваги на те деякі „Українці“ організували на похорон Курія хор і звільчали народновою відступниці „Вічною пам'ятю“.

НЕСПІДІАТЬСЯ З КРЕДИТАМИ.

До польських часописів доносять з Варшави, що справу позички для Польщі, яку в сумі 400 мільйонів франків ухвалив французький парламент відділяючи сенат до осінньої сесії. Та простанова французької сенату — коментує олоаційна преса — є симпатичною для теперішніх взаємин польського уряду до Франції і сідє п записати на карб, сучасність.

СТРАШНЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЯ В ЯПОНІЇ

ЗРУЙНУВАЛО СТОДИЦЮ І 10 ДРУГИХ МІСТ

В ТОКІО І ЙОКОГАМІ ЗГІНУЛО 250,000 ДУШ. — ЗАХОПЛЕНІ ЗЕМЛЕТРУСОМ МІСТА В ПОЖЕЖІ

ОСАКА, Японія, 3. вересня. — Суботнїчне землетрясіння знищило майже цілком столицю Японії Токіо, місто Йокотаму, і до 10 других міст, а також чимало малих громад.

В самій столиці йсальдом землетрусу згинуло понад 150,000 осіб, а в Йокотамі понад 100,000. Про страти в людях з інших містевостей ще нема відомостей.

Токіо І Йокотамі майже цілком знищені землетрясіннем і огнем, який вибух наслідком порозорвання газових рур.

Токіо тепер представляє одну руїну. Будинки повалені, Газові і водні проводи порозорані. Ціле місто в поауминях. Гасити пожежу нема кому і нема сили на се. В місті проголошено воєнний стан і аступ до міста заборонений. Богато грабінників вже розстріляно.

Цсарська палата була займаний огнем, але його вгашено. Вона удержалася цілою по суботнїчному землетрусу. Цсар і цсарівна житуть в літній палаті.

Всі державні будинки, банки і інші в Токіо розвалилися. Також всі мости порозорані. Населення спить на вулицях і терпить велику годину.

По приблизним обчисленням в двох навішених землетрусних містах, Токіо І Йокотамі, понад мільон остало бездомними.

ТОКІО І ЙОКОГАМА В РУІНАХ.

НАГАСАКІ, Японія, 3. вересня. — Капітан корабля Шінно Мару, який нині суди прибув, каже, що в Йокотамі осталися тільки руїни. Ані одного шиблого будинку не вилідо.

Столиця Токіо, каже він, до неділі вечері ціла згоріла.

В КАТАСТРОФІ В ЯПОНІЇ ЗГІНУЛО БОЛІТО ВІЗНАЧНИХ ЛЮДИНА

НАГАСАКІ, Японія, 3. вересня. — Повідомляють, що в катастрофі згинуло князь Ямаїна і князя Кая, а також бувший прем'єр князь Масайоді і другий бувший прем'єр барон Такагаши.

Також згинуло 20 визначних провідників урядової партії Сенокі, і понад 40 чужинців.

ФРАНЦІЯ ГОТОВА ЗГОДИТИСЯ НА ЕКОНОМІЧНЕ ПОРОЗУМІННЯ З НІМЕЦЬКОЮ

ПАРИЖ, 3. вересня. — В тутешніх політичних кругах заявляють, що французький прем'єр Пуанкаре має зчаювати проклади, що Франція готова зааключити з Німеччиною економічну угоду на основі взаємного порозуміння і спільдіння між французькою і німеччиною промислом.

Про се говорили уже від довгого часу німечькі провідники, а найбільше захоплює біда цього питання німечької промисловий магнат Гуго Стінес, але щорно тепер сю думку прийнято також у французьких урядових кругах.

Однак, як запевняють, Франція лише тоді згодиться на таке порозуміння з Німеччиною, як вона прийме французький умову. Першою умовою є покінчення боротьби в Руруху, а другою збереження „політичної автономії“.

КАЖУТЬ, ЩО НЕБЕЗПЕКА ІТАЛІЙСЬКО-ГРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ ПРОМІНУЛА

ПАРИЖ, 3. вересня. — В тутешніх урядових кругах кажуть, що небезпека Італійсько-грецької війни проминула, бо Греція погодилася із задоволенням, що вона заявила Корфу лиш як заперуку, що Греція виконає Італійські домагання, а не заляда анексії.

ІТАЛІЯ ГРОЗИТЬ, ЩО ВИСТУПИТЬ З ЛІГІ НАРОДІВ

РИМ, 3. вересня. — Італійський прем'єр Беніто Муссоліні заявив, що Італія покине Лігу Народів, якщо вона мішатиме до Італійсько-грецького спору.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ГРЕЦІ В АТЕНАХ

АТЕНИ, столиця Греції, 3. вересня. — Тут була велика демонстрація проти Італії, вчасі якої спалено Італійський прапор.

ПОМАД 1,000,000 ДІТЯМ НА УКРАЇНІ ПЕРЕДГОЛОВОЮ СМЕРТІ

МОСКВА, 3. вересня. — З України доповідляють, що там є тепер більше як мільон бездомних і голодних дітей, їх вилідо нова голодова смерть цієї зими. Для них нема ніякого прятунку ні вчорні „урядовці“, устали.

БОЙОВІСЬ НОВОГО БАЛКАНСЬКОГО ВІЙНИ

ПРАГА, столиця Чехо-Словацької, 3. вересня. — Местні газети пильно слідує з приводу італійського виступу проти Греції. Вони кажуть, що сей виступ може спричинити нову балканську війну, бо Югославія піддала їй на волю Греції проти себе.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗ „СВОБОДА“

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДРУКАВАННЯ ТІКЕТІВ, РОЗКІДКО, ДОШІВ, ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖОЧОК, СТАТУЕТІВ, КНИЖОК, КОВЕРТ І ЛІСТОВИХ ПАПІРІВ ІД БРАТІВ ТОВАРИШТІВ СЕСТРИШТІВ, ЧАСОПИСІВ І ВСІХ ІНШИХ РІЧИМ, ЩО ВХОДЯТЬ В СКЛАД ДРУКАРСЬКИХ РОБІТ.

РОБОТИ ВИКОНУЄМО ПО НАЙВІЩИМ ЦІНАМ І НА ЧАС.
ПРОСИТЬСЯ ВСІ ВІДІЛІ У. Н. СОЮЗУ „СВОБОДА“ ЗІ ВСІМІ ВИЗНАЧЕНИМИ ЗАМОВЛЕННЯМИ ДО СВОЇЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ НА АДРЕСУ: „СВОБОДА“, 53 Grand St., Jersey City, N. J.

